

Alfonsas Motuzas

ŠVČ. MERGELĖS MARIJOS APSIREIŠKIMAS ŠILUVOJE: 400 METŲ ATMINTIS

ANOTACIJA: straipsnyje gvildenami prieš 400 metų Šiluvoje įvykusio Švč. Mergelės Marijos apsireiškimo palikimo tyrinėjimai. Tyrimo objektas: Šiluvos šventovės sanktuariumai*, kaip etninės kultūros paveldas, nūdienai yra ypač reikšmingas, o jo išsaugojimas – problema. Atliktas tyrimas parodė, kad Šiluvos šventovės sanktuariumai – vienas su kitu yra betarpiškai susiję, o geopolitinių įvykių sekoje tai – katalikų kovų su kalvinizmu, stačiatikybe ir ateizmu už religinę laisvę obeliskas.

ANNOTATION: In 2008 the Catholic world celebrated the first in Europe and the second in the world the Revelation of the Blessed Virgin Mary and its anniversary of 400 years in Šiluva. The object of investigation: sanctuaries of Šiluva Church as the material heritage of ethnic culture are now very significant and their preservation causes problems. The investigation showed that sanctuaries of Šiluva Church are directly connected and in the succession of geopolitical events they are the monument of the Catholics' fight for religious freedom.

TIKSLAS – pristatyti ir i analizuoti iluvos šventovės sanktuariumus.

UŽDAVINIAI: trumpai pristatyti Šiluvos šventovės sanktuariumų istorinius aspektus, atskleisti jų kilmę, iširti ištakų priežastis bei tarpusavio sąlyčius.

DUOMENYS imti iš nuo 1934 m. paskelbtų darbų, metodai - retrospekcija, analizė, apibendrinimas.

REZULTATAI: iškeliami prielaida, kad Šiluvoje 400 metų gyvuojantis katalikiškos etninės kultūros paveldas yra kovų už religinę laisvę obeliskas.

PAGRINDINIAI ŽODŽIAI: Šiluva, Švč. M. Marija, apsireiškimas, atmintis.

KEY WORDS: Šiluva, Blessed Virgin Mary, manifestation, memory.

IVADAS

2008 m. katalikiškasis pasaulis švenčia pirmąjį Europoje ir antrąjį pasaulyje Švč. Mergelės Marijos apsireiškimo Šiluvoje 400 metų jubiliejų. Pirmasis įvyko Meksikoje, Gvadelupoje, 1531 m. gruodžio 9 dieną. Švč. Mergelės Marijos apsireiškimas Šiluvoje įvyko 1608 metais. Be Švč. Mergelės Marijos apsireiškimo fakto ir vietos, Šiluva garsi ir kitais su šiuo fenomenu susijusiais sanktuariumais. Tai Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčia su stebuklingu Švč. Mergelės Dievo Motinos paveikslu ir Brangenybių koplyčia su Švč. Mergelės Marijos su Kūdikiu „Londoniškąja“, arba „Ligonių sveikata“, statula, brangenybių skrynina, kalvinistų peršautu kryžiumi bei Apreiškimo koplyčios Sopulingosios Dievo Motinos Septynių skausmų stočių, arba kelių, atvaizdais; Švč. Mergelės Marijos Apsireiškimo koplyčia su apsireiškimo akmeniu ir Švč. Mergelės Marijos su Kūdikėliu Jėzumi statula, Sopulingosios Dievo Motinos Septynių skausmų stotys, arba keliai, bei miestelio aikštėje stovinti Švč. Mergelės Marijos statula, liaudies vadinama Šiluvos Lurdu. Šiandien tai katalikiškos etninės kultūros paveldas, turintis savo ilgametę istoriją.

Norint atsakyti į išsikeltus uždavinius, reikia apžvelgti Šiluvos šventovės sanktuariumų chronologiją.

ŠILUVOS SANKTUARIUMŲ CHRONOLOGIJA

Apie Šiluvos šventovę ir jos istoriją rašė daugelis mokslininkų. Žemaičių vyskupas Motiejus Valančius „Žemaičių vyskupystėje“ pristato Šiluvos bažnyčios istoriją¹. Lenkų istorikas Jan Kurczewski kalba apie Šiluvos Švč. Mergelės Marijos apsireiškimo reikšmę Lietuvos kunigaikštystėje ir Lenkijos karalystėje². 1935 metais kunigas Petras Katela analizuoja Šiluvos sanktuariumų pamaldumo perspektyvas³. 1958 m. kunigas marijonas dr. Juozas Vaišnora monografijoje „Marijos garbinimas Lietuvoje“ pabrėžė, jog Šiluvoje „buvo pirmas Marijos apsireiškimas Europoje ir turbūt vienintelis atsitikimas, kai Marija prakalbėjo į kito tikėjimo žmogų“⁴. 1970 m. kunigo Stasio Ylos Putname išleistame pirmame „Šiluva Žemaičių istorijoje“ tome bei 1987 m. studijoje „Vainikuotoji Šiluve“ kalbama apie reformaciją ir restauraciją Šiluvoje⁵. Kunigas Robertas Gedvydas Skrinskas knygoje „Pilgrimo vadovas. Po stebuklingas Marijos vietas“ Šiluvos šventovę pristato, kodėl ši vieta piligrimams yra lankytina⁶. 2006 m. etnologijos mokslų daktarė Veronika Lileikienė savo moksliniuose tyrinėjimuose kalba apie prie Šiluvos Lurdo sutinkamas liaudies pamaldumo praktikas⁷. 2007 m. Kauno arkivyskupo Sigitto Tamkevičiaus rūpesčiu Lietuvoje buvo išleista kunigo Stasio Ylos veikalas „Šiluva Žemaičių istorijoje“ antrasis tomas, kuris dėl įvairiausių peripetijų iki autoriaus mirties 1983 m. dienos šviesos buvo neišvydęs. Šiame tome kalbama apie istorinius įvykius Šiluvoje tarp carinės Rusijos priespaudos ir išsilaisvinimo metus⁸. Muzikologinių tyrimų požiūriu šio straipsnio autorius yra nagrinėjęs ankstesniuose darbuose⁹, tačiau Šiluvos sanktuariumų etninio kultūrinio paveldo tarpusavio sąlyčio klausimas nėra tyrinėtas, tad tyrimo medžiaga yra nauja. Tyrimas atliekamas remiantis istoriografija bei vasaros lauko etnografinių ekspedicijų medžiaga ir spausdintine literatūra.

Istoriniai šaltiniai kalba, kad pirmoji katalikų bažnyčia Šiluvoje pastatyta 1457 metais ir dedikuota Švč. Mergelės Marijos gimimo titulu bei garsėjo žmonėms malones teikiančiu Šiluvos Dievo Motinos su Kūdikiu paveikslu. Jos fundatorius buvo Petras Gedgaudas, artimas Vytauto Didžiojo bendražygis. Praėjus 40 metų, P. Gedgaudo statytą bažnyčią sunaikino gaisras. 1500 metais P. Gedgaudo turtų paveldėtojas Jonas Zaviša pastatė naują katalikų bažnyčią. 1532 m. jo įpėdinis Melkioras Zaviša perėjo į kalvinizmą ir ėmė versti šiluvius „keisti religiją“¹⁰. 1536 m. kilęs gaisras sunaikino ir antrąją bažnyčią. Žmonės stebuklais pagarsėjusį Marijos paveikslą, dalį rakandų ir dokumentus, susijusius su bažnyčios veikla, suspėjo išgelbėti, sudėdami juos į dėžę ir užkasdami į žemę. Sudegusios katalikų bažnyčios vietoje kalvinai pastatė savąją bažnyčią¹¹. Nuo tada Šiluvoje įsigali kalvinizmas.

1608 metais Šiluvoje, piemenims beganant bandą, ant didelio akmens netikėtai pasirodė Švč. Mergelės Marija, kuri, vietos kalvinų katechetui paklausus „Ponia, ko verki?“, atsakė: „Todėl, kad prieš tai tose žemėse garbino mano sūnų, o dabar čia sėja rugius“. Šis nuorašas yra Vilniaus universiteto Mokslinės bibliotekos rankraščių skyriuje ir datuotas 1786 m. gegužės 13 d. Jame yra pristatomas 1661 m. Žemaičių kanauninko ir Šiluvos klebono-prepozito Mykolo Sviechausskio pirmą kartą užrašytas Švč. Mergelės Marijos apsireiškimas Šiluvoje¹². Šis stebuklas buvo išaiškintas kaip paskata vietos gyventojams atstatyti prieš aštuoniasdešimt metų kalvinistų nugriautą katalikų bažnyčią. Atgauti iš kalvinistų Šiluvos bažnyčios žemes katalikams nesisekė, nes nebuvo reikiamų įrodymų – dokumentų, kad bažnyčia ir jos žemės priklauso katalikams.

1612 m. Šiluvoje įvyko antras stebuklas. Čia gyvenęs šimtmetis aklas senelis, išgirdęs apie bylos nesėkmę, tarė: „Aš žinau, kurioje vietoje yra šios bažnyčios dokumentai“, ir nurodė, kur jie turėtų būti. Atvedus senelį ieškoti buvusios bažnyčios vietos, jis praregėjo. Kasant rasta geležinė skrynja su brangiu arnotu, stebuklingu Šiluvos Dievo Motinos su Kūdikiu paveikslu ir bažnyčios įsteigimo pergamentiniu dokumentu. 1622 m. liepos 22 d. bylą dėl žemės, ant kurios stovėjo kalvinistų nugriauta katalikų bažnyčia, katalikai laimėjo ir pastatė medinę bažnytėlę, jos centriniame altoriuje įstatė stebuklingąjį paveikslą bei atgaivino 1457 metais įsteigtus titulinis Švč. Mergelės Marijos gimimo atlaidus¹³.

1646 m. Žemaičių vyskupas Jurgis Tiškevičius savo pranešime Šv. Sostui rašo, kad Šiluvos bažnyčioje esantis Marijos paveikslas yra žinomas daugybe malonių bei dvasinių dovanų, kurių tikintieji nuolat gauna Švč. Mergelei Marijai užtarus, ir prašo leisti stebuklingą Marijos paveikslą vainikuoti. Aktą leisti šį paveikslą vainikuoti 1775 m. balandžio 15 d. patvirtino Šv. Tėvas Pijus VI, o 1786 m. rugsėjo 8 dieną, pastaćius mūrinę bažnyčią ir ją konsekračius, buvo vainikuotas ir paveikslas¹⁴.

Šiluva pasidarė ne tik Lietuvos stebuklingoji šventovė – į ją plaukė maldininkai iš Prūsijos, Latvijos, Lenkijos, Vokietijos bei Prancūzijos.

1831 m. sukilimo metu Šiluva buvo šių įvykių Žemaitijoje centre; per miestelį tarp Raseinių ir Tytuvėnų ne kartą žygiavo ir jame stovyklavo sukilėlių būriai¹⁵. Po sukilimo čia įkurdinta žandarų („stano“) būstinė¹⁶.

Carinės Rusijos valdininkai 1866 m. uždraudė bet kokias procesijas, ir tai truko iki 1905 m. Pirmosios organizuotos parapijų procesijos į Šiluvoje vykstančius Švč. Mergelės Marijos gimimo atlaidus buvo atgaivintos 1906 metais.

Švč. Mergelės Marijos apsireiškimo koplyčia. Šiluva. 2008.
Vytauto Didžpetrio nuotrauka

Popiežiaus Jono Pauliaus II
skulptūra. Autorius
Czeslaw Dzwigal. Šiluva. 2008.
Vytauto Didžpetrio nuotrauka

1940 m. birželio 25 d. sovietų valdžia paskelbė Bažnyčios atskyrimo nuo valstybės ir mokyklos dekretą¹⁷. Piligrimystę sovietmečiu ir jos patiriamus sunkumus gausiai pristato dešimt Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos numerių. 1974 metų Kronikoje rašoma, kad autobusai su maldininkais vietos milicijos buvo stabdomi dar nepavažiavus 8–10 kilometrų iki Šiluvos. Maldininkams tekdavo pėsčiomis pasiekti šventovę ir iš jos vėl pėsčiomis grįžti prie autobusų¹⁸. Sovietinė valdžia visokiomis priemonėmis stabdė Šiluvos Švč. Mergelės Marijos gimimo atlaidus. Buvo uždrausta religinė literatūra¹⁹, skelbiami įvairių gyvulių ligų karantinai²⁰.

2002–2004 etnografinių vasaros ekspedicijų medžiaga liudija, kad sovietmečiu kunigams pamaldos buvo leidžiamos laikyti tik šiokiadienio tvarka, bažnyčia atrakinta galėjo būti tik iki 11 val. ryto. Tiek kunigai, tiek maldininkai buvo sekami, fotografuojami, filmuojami, o vėliau ir tardomi²¹.

Atgavus nepriklausomybę, 1993 metų rugsėjo 7 dieną Šiluvoje apsilankė popiežius Jonas Paulius II, o 2003 m. Šiluvos Dievo Motinos su Kūdikiu paveikslas buvo restauruotas, o 2006 metų rugsėjo 10 dieną naujai karūnuotas dviem popiežiaus Benedikto XVI pašventintomis aukso karūnomis.

Istoriniai šaltiniai liudija, kad 1625 m. šalia Švč. Mergelės Marijos apsireiškimo akmens buvo įsteigta altarija, 1663 m. vyskupas Aleksandras Sapiega čia pastatė medinę koplyčią, o ant Apsireiškimo akmens įrengė altorių²². 1770 m. kun. Tadas Bukota iš Londono parvežė marmurinę Marijos su Kūdikiu statulą ir pastatė ją koplyčios altoriuje²³. Kai koplyčia ant akmens paseno ir supuvo, kun. Simonas Giedraitis „1818 m. pastatė naują, didesnę, savo stiliumi panašią į Vilniaus katedrą medinę koplyčią, kuri čia išstovėjo ligi XX a. pradžios“²⁴. Naujos mūrinės koplyčios projektą jau 1903 m. buvo parengęs Paryžiuje gyvenęs lietuvis architektas Antanas Vivulskis. Koplyčią klebono Povilo Jurgaičio rūpesčiu norėta pastatyti Švč. Mergelės Marijos Apsireiškimo 300 metų jubiliejui²⁵. Nugriovus medinę koplyčią, jos altorius su iš Londono parvežtos Marijos statula buvo perneštas į bažnyčioje apie 1843 metus įrengtą Brangenybių koplytėlę (apie tai žemiau tekste – *aut. past.*). 1912 metais kunigas Jonas Mačiulis-Maironis pašventino kartinį akmenį. Sparčiai statyti pradėta tik 1922–1924 metais pagal jau minėtą A. Vivulskio projektą. Pati Švč. Mergelės Marijos apsireiškimo koplyčia pašventinta 1924 metų rugsėjo 8 dieną²⁶.

Sudėtingas ir puošnus naujosios koplyčios interjeras, be didžiojo altoriaus su aukštai iškelta Marijos statula ir balkonu chorui su vargonėliais, čia įrengtos Sopulingosios Dievo Motinos Septynių skausmų stotys. Šių stočių Šiluvoje atsiradimą, kaip savo pranešime Kauno arkivyskupijos metropolitui vyskupui Juozapui Skvireckui rašė Šiluvos klebonas Petras Katela, nulėmė tai, „kad atsirado asmenų, kurie pasiryžę paaukoti keletą tūkstančių litų, kad Šiluvoje kapinėse, prie koplyčios, būtų įrengtos Sopulingosios Dievo Motinos stacijos. Jie prašo vyskupo leidimo priimti šią pinigų sumą ir minėtas stacijas įrengti“²⁷. Kauno arkivyskupijos generalvikaras 1933 m. rugsėjo 9 dienos laiške Šiluvos parapijos klebonui P. Katelai rašė, kad „kunigas praneštų ordinarui, kokios yra tos stotys – ar jos aprobuotos ir kas turėtų teisę jas įvesti“²⁸. Šiluvos klebonas 1933 metų rudenį išrūpino iš Romos Marijos tarnų (servitų) leidimą šioms stacijoms įsteigti²⁹. Kitame savo pranešime Kauno arkivyskupui jis rašo: „Šv. Tėvas Leonas XIII savo rašte, datuotame 1883 metų gegužės 8 dieną, ir kitame – 1890 metų sausio 22 dieną, yra suteikęs Šv. Marcelijaus servitų ordino generaliniam priorui Romoje galią šventinti ir įsteigti Kryžiaus kelius bažnyčiose, koplyčiose, tiek viešuose keliuose, kurie veda į kapines ar šventoves“³⁰. Netrukus Šiluvos bažnyčia gavo iš generalvikaro raštą, kuriame vietos ordinaras, remdamasis Apeigyne aprobuotu ritualu Lenkijai ir Lietuvai, patenkino kun. P. Katelos prašymą steigti prie Koplyčios Sopulingosios Dievo Motinos stacijas³¹.

1933 metus Apaštalinis Sostas paskelbė Šventaisiais metais. Istorinės sukakties proga kun. P. Katela apie šio pamaldumo garbinimo reikalingumą taip kalba: „1933 metais sueina lygiai devyniolika šimtmečių nuo tos dienos, kai Viešpaties Jėzus mirė ant kryžiaus dėl žmonijos išganymo. Todėl šie jubiliejiniai metai turi būti skirti ne tik Viešpaties Jėzaus Kristaus kančioms paminėti, bet ir Švč. Mergelės Marijos skausmams apmąstyti. Jau Lietuvoje nuo seno yra įvestas gražus paprotys prisiminti Viešpaties Jėzaus Kristaus kančias, lankyti Kryžiaus kelius, tuo tarpu Marijos skausmų prisiminimui, be kelių giesmių ar maldu, nieko nėra. Todėl šventėje Metų proga kilo mintis įsteigti Šiluvoje Sopulingosios Dievo Motinos takus, arba stacijas. Kad žmonės, džiaugdamiesi jos Apsireiškimu ir Jos teikiamomis malonėmis, galėtų savo maldose prisiminti Jos skausmus“³².

Baigiantis Šventiesiems metams (1933), minėtus stočių grafitinius atvaizdus Kauno arkivyskupas Juozapas Skvireckas pašventino ir iškabino Apsireiškimo koplyčioje (žr. 1 pav.)³³, o 1993 m. rugsėjo 7 dieną koplyčioje lankėsi ir popiežius Jonas Paulius II.

Istoriniai šaltiniai liudija, kad Brangenybių koplytėlė prie bažnyčios įrengta apie 1843 metus³⁴. Apie 1908 m. koplytėlė buvo atnaujinta. Altoriuje įstatyta Švč. Mergelės Marijos su Kūdikiu statula, žmonių vadinama „Londoniškąja“, arba „Ligonių sveikata“, priešais altorių sudėta istorinių daiktų, susijusių su Marijos apsireiškimu Šiluvoje: a) geležinė skrynja su bažnytiniiais daiktais, kuri apie 80 metų prabuvo įkasta į žemę; ji padėta aukštai, ant lentynos, be dangčio, kad kiekvienas apsilankęs galėtų ją apžiūrėti; b) senas baltos spalvos arnotas, skrynioje rastas drauge su kitais daiktais; jis padėtas po stiklu; c) infulato insignijos – liturginiai vyskupo rūbai, mitros, pirštinės, sandalai, pastoralas ir kiti daiktai, kuriuos Šiluvos klebonai, popiežiui Pijui VI leidus, naudojo aukodami šv. Mišias; d) šalia skrynios yra Nukryžiuotojo Kristaus paveikslas – lentoje pieštas kryžius; jį Šiluvos koplyčiai dovanojo Žemaičių vyskupas Antanas Sapiega. Paveiksle matyti protestantų paleisto šūvio žymė³⁵.

Taip pat Brangenybių koplytėlėje šalia Švč. m. Marijos su Kūdikiu statulos, kurią žmonės vadina „Londonišką-

ja,“ arba „Ligonių sveikata“, kaip ir Apsireiškimo koplyčioje, yra 7 grafitiniai atvaizdai, simbolizuojantys Sopulingosios Dievo Motinos Septynių skausmų stotis (kelius). Kaip mini istoriniai Bažnyčios šaltiniai, juos padarė dailininkė V. Šmigelskaitė apie 1958 metus. Anot Šiluvos bažnyčios altaris Edvardo Semaškos, šios stacijos buvo darytos pagal seniau Apsireiškimo koplyčioje kabėjusias stacijas, kad Brangenybių koplytėlė viskuo būtų panaši į Apsireiškimo koplyčią, ir įtaisytos minint Švč. Mergelės Marijos Apsireiškimo Prancūzijos Lurde 100-o metų jubiliejų³⁶.

Priešais bažnyčią, miestelio aikštėje, stovi balta Švč. Mergelės Marijos statula, liaudies vadinama Šiluvos Lurdu. Istoriografiniai šaltiniai byloja, kad 1908 metais Šiluvos klebonas Povilas Jurgaitis, išgirdęs, kad aikštėje priešais bažnyčios šventorių caro valdžia ruošiasi pastatyti cerkvę, nupirko priešais bažnyčią esančią aikštę, aptvėrė ją tvora, aplink apsodino medeliais, iš „Petrapilio parvežė špižinę Dievo Motinos statulą ir pastatė ją sodnely“³⁷. Tačiau kun. P. Jurgaičio Šiluvai padarytas kultūros darbas nepatiko carinės Rusijos valdžiai, nes klebonas „viešoje aikštėje – *na publičnoj ploščjadi* „Čudatvornuju Božiju Mater“ – pastatė stebuklingą Dievo Motiną. Valdžia pasiuntė pranešimą pristavui. Tačiau, klebonui paaiškinus, kad jis pastatęs savo sodnely ne „Čudatvornuju Božiju Mater“, bet paprastą statulą iš Petrapilio, iš Navickio liejyklos, viskas nurimo“³⁸.

Anot Šiluvos bažnyčios altaris Edvardo Semaškos: „taip pat ši statula vietos klebono buvo pastatyta Švč. Mergelės Marijos Apsireiškimo Prancūzijos Lurde 50-ies metų jubiliejaus paminėjimo proga“³⁹.

Ši Švč. Mergelės Marijos statula Šiluvoje aikštėje priešais bažnyčią maldininkų buvo gausiai lankoma ir išstovėjo iki 1960 metų. Pirmosios sovietinės represijos Šiluvoje pasireiškė nuo 1958 metų. Sekdamas 1958 m. Maskvos nurodymu dėl šventų vietų išnaikinimo, 1959 m. balandžio mėn. 20 d. LKP CK biuras priėmė nutarimą, kuriame buvo numatyta, kaip sumažinti tikinčiųjų antplūdį per didžiuosius atlaidus į Šiluvą. Buvo nurodyta bažnytinių renginių, kurie sutraukia minias tikinčiųjų, metu rengti pasaulietinius renginius, trukdyti kunigams nuvykti į atlaidus, transporto priemonių valdytojams uždrausta naudoti automobilius maldininkams vežti⁴⁰. Apie 1960 metus sovietų valdžia įsakė Švč. Mergelės Marijos statulą pašalinti. Ji buvo nukelta į kapines prie Švč. Mergelės Marijos apsireiškimo Šiluvoje koplyčios, o toje vietoje, kur ji stovėjo, pastatytas paminklas (plokštė) „už Tarybų valdžią žuvusiems šiluviškiams“⁴¹.

Lietuvai atgavus Nepriklausomybę, 1991 m. plokštė perkelta į kapines, o 1992 m. priešais baziliką aikštėje buvo sugražinta Švč. Mergelės Marijos statula, liaudies vadinama Šiluvos Lurdu. Taigi Šiluvos Lurdo statulos pastatymo ištakos glaudžiai susijusios su Švč. Mergelės Marijos Apsireiškimo Prancūzijos Lurde 50-ies metų jubiliejaus paminėjimu bei pasipriešinimu carinei rusifikacijai.

1993 m. rugsėjo 7 dieną popiežius Jonas Paulius II aplankė Šiluvos sanktuariumus. Šventasis Tėvas dalyvavo Dievo žodžio liturgijoje Švč. Mergelės Marijos gimimo bazilikoje, meldėsi Šiluvos Švč. Mergelės Marijos Apsireiškimo koplyčioje ir pagerbė Apsireiškimo akmenį.

Popiežius, tarsi pakartodamas Mergelės Marijos per apsireiškimą piemenėliams perduotą žinią, sakė, kad Marija visą savo gyvenimą kreipė į Kristų. Tai daryti ji kviečia ir mus: „Darykite, ką tik jis jums lieps“ (Jn 2, 5).

Apibendrinant chronologinę medžiagą, buvo sudaryta lentelė, pristatanti Šiluvos sanktuariumų kilmę bei priežastis.

Eil. Nr.	Objektai	Metai	Istoriografinė kilmė	Ištakų priežastys
1.	Švč. Mergelės Marijos gimimo bažnyčia.	1457 m.	Parapijos sukūrimas.	Katalikų kovos už religinę laisvę.
		1536 m.	Parapijos ir bažnyčios sugriovimas.	
		1940–1990 m.	Sovietinė okupacija.	
		1993 09 07.	Pop. Jonas Paulius II atnašavo šventąjį Mišių auką.	
2.	Šiluvos Dievo Motinos su Kūdikiu paveikslas.	1457 m.	Bažnyčios centrinis maldos objektas.	Švč. Mergelės Marijos Gimimo atlaidų/šventės įteisinimas.
		1786 09 08	Paveikslas karūnavimas.	Paveikslas šventumo įteisinimas.
		2006 09 10	Paveikslas karūnavimas.	
3.	Švč. Mergelės Marijos Apsireiškimo koplyčia.	1608 m.	Švč. Mergelės Marijos ant akmens apsireiškimas.	Švč. Mergelės Marijos apsireiškimo akmens/vietos pagerbimas.
		1663 m.	Koplyčios pastatymas.	
		1924 09 08	Naujos koplyčios pastatymas.	
		1993 09 07.	Pop. Jonas Paulius II koplyčioje malda prie Apsireiškimo akmens.	
4.	Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčios Brangenybių koplyčia.	1843 m.	Koplyčios įrengimas.	Istorinių daiktų, kurie susiję su Marijos apsireiškimu Šiluvoje, įamžinimas, senosios Apsireiškimo koplyčios Švč. Mergelės Marijos su Kūdikėliu statulos išstatymas ir Sopulingosios Dievo Motinos Septynių skausmų stočių, arba kelių, simbolikos įamžinimas.
		1908 m.	Koplyčios atnaujinimas.	
		1958 m.	Grafitinių Sopulingosios Dievo Motinos Septynių skausmų stočių arba kelių įtaisyimas.	

5.	Šiluvos miestelio aikštės Švč. Mergelės Marijos statula („Šiluvos Lurdas“).	1908/1909 m.	1908 m. Švč. Mergelės Marijos Apsireiškimo Prancūzijos <i>Lurde</i> 50-ies metų jubiliejaus paminėjimas.	Katalikų kovos su stačiatikybe už religinę laisvę ir 1908 m. Švč. Mergelės Marijos Apsireiškimo Prancūzijos <i>Lurde</i> 50-ies metų jubiliejaus paminėjimo įamžinimas.
		1960–1990 m.	Sovietinės valdžios įsakymu statulos pakeitimas paminklu (plokšte) „Už Tarybų valdžią žuvusiems šiluviškiams“.	
		1991 m.	Statulos atstatymas.	

Tekste ir lentelėje teikiama medžiaga leidžia teigti išvadas.

IŠVADOS

1. Šiluvos Švč. Mergelės Marijos garbinimas atsiskleidžia pagrindiniuose penkiuose sanktuariumuose: bažnyčioje ir prie jos Dievo Motinos su Kūdikiu paveikslo, Švč. Mergelės Marijos apsireiškimo koplyčioje su apsireiškimo akmeniu, Brangenybių koplytėlėje bei prie Šiluvos Lurdo statulos. Pagrindinius sanktuariumus papildo – Švč. Mergelės Marijos su Kūdikiu ir Švč. Mergelės Marijos su Kūdikieliu, „Londoniškosios“, arba „Ligonių sveikata“, statulos, Apreiškimo koplyčios Sopulingosios Dievo Motinos Septynių skausmų stotys (keliai) bei Brangenybių koplyčioje Apreiškimo koplyčios Sopulingosios Dievo Motinos Septynių skausmų stočių (kelių) atvaizdai.

2. Šiluvos sanktuariumai sukurti XV–XX amžių sandūrose. Ketvirta. Sanktuariumų įsisteigimui įtakos turėjo pirmosios parapijos susikūrimas ir bažnyčios pastatymas; Švč. Mergelės Marijos apsireiškimas Šiluvoje; Švč. Mergelės Dievo Motinos paveikslo vainikavimas, Švč. Mergelės Marijos Apsireiškimo Prancūzijos *Lurde* 50-ies ir 100-o metų jubiliejų paminėjimų įamžinimas pastatant Šiluvoje Švč. Mergelės Marijos statulą, liaudyje vadinamą Šiluvos Lurdu, bei Brangenybių koplyčioje įstatant Apreiškimo koplyčios Sopulingosios Dievo Motinos Septynių skausmų stočių (kelių) atvaizdų kopijas.

3. Nuo Švč. Mergelės Marijos apsireiškimo Šiluvoje iki šių dienų (400 m.) susiformavęs katalikiškos etninės kultūros paveldas – katalikų kovų už religinę laisvę obeliskas, o tai ir pagrindžia darbo pradžioje išsikeltą tyrimo prielaidą.

PAAIŠKINIMAI

* Sanktuariumas (lot. *sanctuarium* < *sanctus* – šventas; *sanctuariumas* – šventoji vieta, turinti ypatingą kultinę reikšmę; kulto pastatas arba reikšmingiausia jo dalis, pvz., krikščionių bažnyčios altorius. – Vaitkevičiūtė V. *Tarptautinių žodžių žodynas*, Vilnius, „Žodynas“, 2002, p. 937.

NUORODOS:

¹ Valančius M. *Žemaičių vyskupystė*. – Raštai, d. 2, Vilnius, „Vaga“, 1972.

² Kurczewski J. *Kościół Zamkowy*, t. II, Wilno, 1908.

³ Marijos šventovė Šiluvoje. *Neperiodinis leidinys* Nr. 3 / red. kun. P. Katela, Šiluva, 1935, p. 13-23.

⁴ Vaišnora J. *Marijos garbinimas Lietuvoje*, Roma, 1958, p. 351.

⁵ Yla St. *Šiluva Žemaičių istorijoje*, t. 1, Putnamas, 1970; *Vainikuotoji Šiluvė*, Putnam, U.S.A., 1987.

⁶ Skrinskas R. G. *Piligrimo vadovas. Po stebuklingas Marijos vietas*. Kaunas: Judex, 1999.

⁷ Lileikienė V. *Lietuvos lurdai XIX a. pab. – XXI a. pr.: nuo inovacijos iki tradicijos*. Daktaro disertacija. Kaunas, 2006.

⁸ Yla St. *Šiluva Žemaičių istorijoje*, Kaunas, 2007.

⁹ Motuzas A. *Žagarės, Šiluvos, Tytuvėnų ir Veprių parapijų giesmės ir katalikiškoji etninė muzika*. – *Lietuvių katalikų mokslo akademijos metraštis*, t. 11, Vilnius, 1997; *Sopulingosios Švč. Mergelės Marijos kelių kilmė ir jų garbinimas Lietuvoje*. – *Lietuvių katalikų mokslo akademijos metraštis*, t. 13, Vilnius, 1998; *Lietuvos kalvarijų Kryžiaus kelių istorija, apeiginiai papročiai ir muzika*. Monografija, Kaunas, Vytauto Didžiojo universitetas, 2003; *Katalikų liaudies pamaldumo praktikos. Vadovėlis aukštosioms mokykloms*, Kaunas, Vytauto Didžiojo universitetas, 2004.

¹⁰ Yla St. *Vainikuotoji Šiluvė*, Putnam, U.S.A., 1987, p. 4.

¹¹ Yla St. *Vainikuotoji Šiluvė*. Ten pat, p. 7-8.

¹² Swechowski N. *Historia zagubionego od heretyków kościoła Szydłowskiego ...* // *Vilniaus universiteto mokslinė biblioteka (VUMB)*, f. 1, E 289, 1. 75 (3).

¹³ Skrinskas R. G. *Piligrimo vadovas. Po stebuklingas Marijos vietas*, Kaunas, 1999, p. 29–30.

¹⁴ Ten pat.

- ¹⁵ Sliesoriūnas F. 1830-1831 metų sukilimas Lietuvoje. Vilnius, 1974, p. 254, 257, 334.
- ¹⁶ Yla St. Šiluva Žemaičių istorijoje, t. 1, Putnamas, 1970, p. 27.
- ¹⁷ Streikus A. Lietuvos Katalikų Bažnyčia 1940-1990 m. // Lietuvių katalikų mokslo akademijos metraštis, Vilnius, 1998, t. 12, p. 39.
- ¹⁸ Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronika. Chicago. 1974, t. 1, p. 194.
- ¹⁹ Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronika. Chicago. 1978, t. 4, p. 98.
- ²⁰ Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronika. Chicago. 1983, t. 6, p. 536-538.
- ²¹ 2002–2004 etnografinių vasaros ekspedicijų medžiaga. Šv. Antano religijos studijų instituto prie Katalikų teologijos fakulteto Vytauto Didžiojo universitete Folkloro kabinetas. Kretinga, 2005.
- ²² Skrinskas R. G. Piligrimo vadovas. Po stebuklingas Marijos vietas, Kaunas, 1999, p. 29–30.
- ²³ Kviklys B. Lietuvos bažnyčios. Kauno arkivyskupija, t. 3, Čikaga, 1983, p. 403.
- ²⁴ Vaišnora V. Marijos garbinimas Lietuvoje, Roma, 1958, p. 355.
- ²⁵ Lietuvių enciklopedija, t. 29, Bostonas, 1963, p. 519.
- ²⁶ Our Lady of Siluva / by Rev. John C. Jutt, Boston, 1959, p. 20
- ²⁷ Byla 89 – Nr. 1544 // Kauno arkivyskupijos kurijos archyvas.
- ²⁸ Byla 89 – Nr. 2684 // Kauno arkivyskupijos kurijos archyvas.
- ²⁹ Katela P. Septynių Dievo Motinos Skausmų stacijos. – Marijos šventovė Šiluvoje. Neperiodinis leidinys, 1935.
- ³⁰ Byla 89 – Nr. 1755 // Kauno arkivyskupijos kurijos archyvas.
- ³¹ Byla 89 – Nr. 2357 // Ten pat.
- ³² Katela P. Karunka ir Skausmų keliai, Kaunas, 1934, p. 6.
- ³³ Byla 89 – Nr. 2357 // Kauno arkivyskupijos kurijos archyvas.
- ³⁴ Vaišnora J. Marijos garbinimas Lietuvoje, Roma, 1958, p. 355.
- ³⁵ Motuzas A. Žagarės, Šiluvos, Tytuvėnų ir Veprių parapijų giesmės ir katalikiškoji etninė muzika. – Lietuvių katalikų mokslo akademijos metraštis, t. 13, Vilnius, 1997, p. 189.
- ³⁶ Motuzas A. Žagarės, Šiluvos, Tytuvėnų ir Veprių parapijų giesmės ir katalikiškoji etninė muzika. – Lietuvių katalikų mokslo akademijos metraštis, t. 13. Vilnius, 1997, p. 161–198.
- ³⁷ Lileikienė V. Lietuvos lurdai XIX a. pab. – XXI a. pr.: nuo inovacijos iki tradicijos. Daktaro disertacija. Kaunas, 2006, p. 37–38.
- ³⁸ Katela P. Marijos šventovė Šiluvoje. Neperiodinis leidinys Nr. 3, Šiluva, 1935, p. 10.
- ³⁹ 2002–2004 etnografinių vasaros ekspedicijų medžiaga. Šv. Antano religijos studijų instituto prie Katalikų teologijos fakulteto Vytauto Didžiojo universitete Folkloro kabinetas. Kretinga, 2005.
- ⁴⁰ Streikus A. Sovietų valdžios antibažnytinė politika Lietuvoje (1944–1990), Vilnius, 2002, p. 199.
- ⁴¹ Vilniaus Verkių Kalvarijos / straipsnius pateikė kun. K. Latoža, V. Laurukienė, J. Mačiūnaitė, prof. habil. dr. Motuzas A., Vilnius, 2004, p. 17.

ŠALTINIAI IR LITERATŪRA

1. Byla 89 – Nr. 1544 // Kauno arkivyskupijos kurijos archyvas.
2. Byla 89 – Nr. 1755 // Kauno arkivyskupijos kurijos archyvas.
3. Byla 89 – Nr. 2357 // Kauno arkivyskupijos kurijos archyvas.
4. Byla 89 – Nr. 2684 // Kauno arkivyskupijos kurijos archyvas.
5. Yla St. Šiluva Žemaičių istorijoje, t. 1, Putnamas, 1970.
6. Yla St. Vainikuotoji Šiluvė, Putnam, U.S.A., 1987
7. Yla St. Šiluva Žemaičių istorijoje, Kaunas, 2007.
8. Our Lady of Siluva / by Rev. John C. Jutt. Boston, 1959, p. 20
9. Katela P. Karunka ir Skausmų keliai. Kaunas, 1934.
10. Katela P. Marijos šventovė Šiluvoje. Neperiodinis leidinys Nr. 3. Šiluva, 1935.
11. Katela P. Septynių Dievo Motinos Skausmų stacijos. – Marijos šventovė Šiluvoje. Neperiodinis leidinys, 1935.
12. Kviklys B. Lietuvos bažnyčios. Kauno arkivyskupija, t. 3. Čikaga, 1983.
13. Lietuvių Enciklopedija, t. 29, Bostonas, 1963, p. 519.
14. Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronika. Chicago. 1974, t. 1; 1975, t. 2; 1978, t. 4; 1983, t. 6;
15. Lileikienė V. Lietuvos lurdai XIX a. pab. – XXI a. pr.: nuo inovacijos iki tradicijos. Daktaro disertacija. Kaunas, 2006.
16. Motuzas A. Žagarės, Šiluvos, Tytuvėnų ir Veprių parapijų giesmės ir katalikiškoji etninė muzika. – Lietuvių katalikų mokslo akademijos metraštis, t. 13. Vilnius, 1997, p. 161–198.

17. Sliesoriūnas F. 1830-1831 metų sukilimas Lietuvoje. Vilnius, 1974.
18. Skrinškas R. G. Piligrimo vadovas. Po stebuklingas Marijos vietas, Kaunas, 1999.
19. Streikus A. Sovietų valdžios antibažnytinė politika Lietuvoje (1944–1990), Vilnius, 2002.
20. Swechowski N. Historia zagubionego od heretyków kościoła Szydłowskiego ... // Vilniaus universiteto mokslinė biblioteka (VUMB), f. 1, E 289, 1. 75 (3).
21. Marijos šventovė Šiluvoje. Neperiodinis leidinys Nr. 3 / red. kun. P. Katela. Šiluva, 1935.
22. Vaišnora J. Marijos garbinimas Lietuvoje, Roma, 1958.
23. Vilniaus Verkių Kalvarijos. Straipsnius pateikė kun. K. Latoža, V. Laurukienė, J. Mačiūnaitė, prof. habil. dr. A. Motuzas, Vilnius, 2004.
24. 2002–2004 etnografinių vasaros ekspedicijų medžiaga. Vytauto Didžiojo universiteto Šv. Antano religijos studijų instituto prie Katalikų teologijos fakulteto Folkloro kabinetas. Kretinga, 2005.

Alfonsas Motuzas

THE REVELATION OF THE BLESSED VIRGIN MARY IN ŠILUVA: MEMORY OF 400 YEARS

Summary

The aim of the article is to present and analyze the sanctuaries of Šiluva Church. The purposes of the investigation were: to present the historical aspects of Šiluva Church's sanctuaries, to show their origin and to investigate the reasons of their sources. Methods of investigation: retrospection, analysis and synthesis. Supposition of the investigation allows us to say that the material religious heritage of ethnic culture is the monument of the Catholics' fight for religious freedom.

The history of Šiluva was described by many scientists however the interrelationship between Šiluva sanctuaries was not investigated so this material is a new thing. The investigation is carried out on the basis of historiographic material, the material gathered during ethnographic summer expeditions and printed works.

Having analyzed the gathered material it showed that 1. the Blessed Virgin Mary in Šiluva was venerated in these sanctuaries: in the church and at the painting of the Blessed Virgin Mary holding the Child Jesus in her arms; in the Revelation Chapel and at its Revelation Stone; in the Chapel of Treasures and at the Statue of Šiluva Lourdes; 2. the statues of the Blessed Virgin Mary holding the Child Jesus in her arms and Our Lady of the Sick and the bas-reliefs of the stations of the ways of Our Lady of Sorrows add to these sanctuaries; 3. Šiluva sanctuaries were created in the 15th-20th centuries; 4. the establishment of the first parish and the building of the church, the Revelation of the Blessed Virgin Mary in Šiluva, the perpetuation of the 50th and 100th anniversaries of Revelation of the Blessed Virgin Mary in Lourdes commemoration while building in Šiluva the statue of the Blessed Virgin Mary called by people Šiluva Lourdes and putting the copies of the Stations or bas-reliefs influenced this greatly; 5. the celebrated 400th anniversary of the Revelation of the Blessed Virgin Mary is the monument of the Catholic struggle for the religious freedom and this substantiates the supposition of the investigation.

VISSVĒTĀKĀS JAUNAVAS MARIJAS PARĀDĪŠANĀS ŠILUVĀ: 400. GADADIENA

Kopsavilkums

Raksta mērķis – iepazīstināt ar Šiluvā svētnīcas sanktuārijiem un izanalizēt tos. Pētījumam tika izvirzīti šādi uzdevumi: iepazīstināt ar Šiluvā svētnīcas materiālo sanktuāriju vēsturiskajiem aspektiem, atklāt to izcelsmi, kā arī izpētīt to rašanās iemeslus. Pētījumā izmantotas šādas metodes: retrospekcija, analīze un sintēze. Pētījuma pieņēmums: var apgalvot, ka, svinot Vissvētākās Jaunavas Marijas parādīšanās Šiluvā 400 gadu jubileju, šeit esošais materiālais reliģiskās etniskās kultūras mantojums savās saknēs ir obelisks cīņai par reliģisko brīvību.

Par Šiluvā vēsturi ir rakstījuši daudzi zinātnieki, taču Šiluvā sanktuāriju etniskās kultūras materiālā mantojuma savstarpējā sakarē nav pētīta, pētījuma materiāli ir jaunums. Pētījums tiek veikts, balstoties uz historiogrāfiskiem un vasaras etnogrāfisko lauka ekspediciju materiāliem, kā arī uz publicēto literatūru.

Izanalizējot savāktu materiālu un salīdzinot to, tika atklāts, ka, pirmkārt, Šiluvā Vissvētākās Jaunavas Marijas godināšana parādās šādos sanktuārijos: baznīcā un pie Dievmātes ar bērnu svētbildes, Parādīšanās kapličā un Vissvētākās Jaunavas Marijas parādīšanās akmens, Dārglietu kapelā un pie „Šiluvā Lurdas” statujas; otrkārt, šos sanktuārijus papildina – Vissvētākās Jaunavas Marijas ar bērnu un Vissvētākās Jaunavas Marijas ar bērniņu „Londonas” jeb „Slimnieku veselības” statujas, kā arī Sāpju Dievmātes Septiņu sāpju vietas jeb ceļi; treškārt, Šiluvā sanktuāriju veidošanās notika XV–XX gs. mijā; ceturtkārt, to ietekmēja pirmās draudzes veidošanās un baznīcas celšana; Vissvētākās Jaunavas Marijas parādīšanās Šiluvā; Vissvētākās Jaunavas, Dievmātes attēla kronēšana, Vissvētākās Jaunavas Marijas parādīšanās Francijā, Lurdā, 50. un 100. gadadienas iemūžināšana, uzceļot Šiluvā Vissvētākās Jaunavas Marijas statuju, tautā sauktu par „Šiluvā

Lurdu“, kā arī Dārgumu kapličā ierīkojot Atklāsmes kapličas Sāpju Dievmātes Septiņu sāpju vietu jeb ceļu attēlu kopijas; piektkārt, šodien svinētās Vissvētākās Jaunavas Marijas parādīšanās Šiluvā 400 gadadienas materiālās etniskās kultūras mantojums – katoļu cīņas par reliģisko brīvību un jubileju svinēšanas obelisks, un tas arī pamato darba sākumā izvirzīto pētījuma hipotēzi.

OBJAWIENIE NAJŚWIĘTSZEJ MARYI PANNY W SZYDŁOWIE: JUBILEUSZ 400-LECIA

Streszczenie tekstu

Artykuł ma na celu przedstawienie świątyni w Szydłowie (Šiluva) oraz jej sanktuariów. Prace badawcze prowadzono w następujących kierunkach: przedstawienie aspektów historycznych sanktuariów świątyni w Szydłowie, ujawnienie ich pochodzenia oraz zbadanie przesłanek źródłowych. W badaniu stosowano metody retrospekcji, analizy i syntezy. Założenie badania pozwala stwierdzić, że obchody jubileuszu 400-lecia objawienia Najświętszej Maryi Panny w Szydłowie jako wciąż żywe materialne dziedzictwo kultury etnicznej są obeliskiem czczącym walki o wolność religijną.

O historii Szydłowa pisało już wielu uczonych, jednakże powiązań między materialnym dziedzictwem kulturowo-etnicznym sanktuariów w Szydłowie dotychczas nie badano, zatem materiał jest nowy. Prace badawcze opierają się na materiałach historiograficznych oraz wynikach badań letnich ekspedycji etnograficznych tudzież publikacjach.

Zbadanie zgromadzonych materiałów oraz przeprowadzenie ich analizy porównawczej unaocznilo, że po pierwsze – część Szydłowskiej Najświętszej Maryi Pannie oddaje się w następujących sanktuariach: w kościele oraz przed obrazem Matki Bożej z Dzieciątkiem, w Kaplicy Objawienia oraz przed kamieniem, na którym ukazała się Najświętsza Maryja Panna, w Kapliczce Klejnotów oraz przed figurą Matki Bożej Szydłowskiej; po drugie – wciąż otaczane są figura Najświętszej Maryi Panny z Dzieciątkiem tzw. Londyńskiej oraz kaplica zwana „Uzdrowienie Chorych”, a także stacje Siedmiu Boleści Matki Boskiej Bolesnej; po trzecie – tworzenie się sanktuariów szydłowskich miało miejsce na przełomie wieków XV – XX; po czwarte – utworzenie się pierwszej parafii i wzniesienie kościoła miało na to znaczny wpływ; objawienie Najświętszej Maryi Panny w Szydłowie; koronacja obrazu Najświętszej Maryi Panny, Matki Bożej; upamiętnienie obchodów jubileuszów 50-lecia oraz 100-lecia objawienia Najświętszej Maryi Panny we francuskim Lourdes ustawieniem w Szydłowie figury Najświętszej Maryi Panny zwanej „szydłowskim Lourdes” tudzież ustawieniem w Kaplicy Klejnotów kopii stacji Siedmiu Boleści Matki Boskiej Bolesnej z Kaplicy Objawienia; po piąte – obchodzony obecnie jubileusz 400-lecia objawienia Najświętszej Maryi Panny w Szydłowie – materialne dziedzictwo kultury etnicznej – jest obeliskiem dla walk katolików o wolność religijną oraz obchodów jubileuszowych, co uzasadnia wysuniętą na początku prac badawczych przesłankę.

ЯВЛЕНИЕ ПРЕСВ. ДЕВЫ МАРИИ В ШИЛУВЕ: 400 ЛЕТ ПАМЯТИ

Резюме

Цель статьи – представить и проанализировать санктуарии Шилувской святыни. Задачи исследования: представить исторические аспекты материальных санктуариев Шилувской святыни, раскрыть их происхождение и исследовать причины истоков. Применялись следующие методы: ретроспекция, анализ и синтез. Предпосылка исследования: утверждение, что истоки материального религиозно-этнического наследия, живого в 400-летний юбилей явления Пресв. Девы Марии в Шилуве, – памятник борьбе за свободу религии.

О Шилувской истории писали многие ученые, однако взаимное соприкосновение этнокультурного материального наследия Шилувских санктуарий не исследовалось, поэтому материал исследований обладает новизной. Исследование проведено на основании историографических источников, материалов летних этнографических экспедиций и печатной литературы.

Анализ и сравнение собранного материала позволило установить, что: 1) почитание Шилувской Пресв. Девы Марии раскрывается в следующих санктуариях: в храме и около него чудотворный образ Божьей Матери с Младенцем, в Часовне Явления и около нее камень, на котором явилась Пресв. Дева Мария, в Часовне драгоценностей и около нее статуя “Шилувского Лурда”; 2) эти санктуарии дополняют – “Лондонские” или статуи “Здоровье больных” Пресв. девы Марии с Младенцем, остановки пути Семи мучений Скорбящей Божьей Матери; 3) создание Шилувских санктуарий происходило на рубеже XV–XX вв.; 4) влияние на это оказало создание первого прихода и постройка храма; явление Пресв. Девы Марии в Шилуве; золотые венцы чудотворного образа Девы Марии, Божьей Матери, увековечение 50-летия и 100-летия явления Пресв. Девы Марии в Лурде (Франция) путем установки в Шилуве статуи Пресв. Девы Марии, которую называют “Шилувским Лурдом”, установки в Часовне драгоценностей копий изображений остановок пути Семи мучений Скорбящей Божьей Матери Часовни явления; 5) отмечаемый сегодня 400-летний юбилей материального этнокультурного наследия – памятник борьбе

католиков за свободу религии и юбилеям, что и подтверждает выдвинутую в начале работы предпосылку исследования.

OFFENBARUNG DER HL. JUNGFRAU MARIÄ IN ŠILUVA: 400 JAHRE GEDÄCHTNIS

Zusammenfassung

Der Autor strebt an die Sanktuarien der heiligen Stätte in Šiluva vorzustellen und zu analysieren. An die Forschung wurden folgende Aufgaben gestellt: die historischen Aspekte der materiellen Sanktuarien der heiligen Stätte in Šiluva vorzustellen, ihre Herkunft zu entfalten und drittens die Ursachen der Quellen zu erklären. Die Forschung beruht auf folgenden Verfahren: Retrospektion, Analyse und Synthesis. Die Grundlagen der Forschung: es erlaubt zu behaupten, dass man bei der Feier des 400 Jubiläums der Offenbarung der hl. Jungfrau Mariä in Šiluva hier wirkendes materielles Erbe der ethnischen Kultur und seine Quellen ein Obelisk für den Kampf um die religiöse Freiheit darstellt.

Die Geschichte von Šiluva wurde von mehreren Wissenschaftlern beschrieben, aber die Beziehung von Šiluva Sanktuarien und des materiellen Erbes der ethnischen Kultur wurde nicht untersucht, so ist der Forschungsstoff neu. Die Forschung beruht auf dem historiographischen Stoff und dem Stoff der ethnographischen Expeditionen des Sommerfeldes und der herausgegebenen Literatur.

Nach dem der gesammelte Stoff analysiert und untereinander verglichen wurde, wurde festgestellt, dass erstens die Verehrung der hl. Jungfrau Mariä in Šiluva in folgenden Sanktuarien entfaltet wird: in der Kirche, und an dem Gemälde der Herrgottmutter mit dem Kind auf den Armen, in der Offenbarungskapelle und am Stein der Offenbarung der hl. Jungfrau Mariä, in der Kapelle der Kleinode an der Statue „Šiluva Lourd“; zweitens – diese Sanktuarien ergänzen Statuen der hl. Jungfrau Mariä mit dem Kind und der hl. Jungfrau Mariä mit dem Kleinkind „Londoniškos“ oder „die Gesundheit der Kranken“, Stationen Sieben Schmerzen der Schmerzensmutter oder Wege; drittens – die Sanktuarien von Šiluva wurden an den Wenden der Jahrhunderte 15. und 20. entwickelt; viertens – einen Einfluss darauf hatte das Gründen der ersten Pfarrgemeinde und Bau der Kirche; Offenbarung der hl. Jungfrau Mariä in Šiluva; Krönung des Gemäldes der hl. Jungfrau Mariä, der Herrgottmutter, Verewigung des 50- und 100-jährigen Jubiläums der Offenbarung der hl. Jungfrau Mariä im französischen Lourd mit dem Bau der Statue der hl. Jungfrau Mariä in Šiluva, die im Volk als „Šiluva Lourd“ genannt wird, und der Kapelle der Kleinode, mitgerechnet der Station der Sieben Schmerzen der Schmerzensmutter in der Offenbarungskapelle, oder Kopien der Wegebilder; fünftens – heute wird das 400-jährige Jubiläum der Offenbarung der hl. Jungfrau Mariä in Šiluva gefeiert und das materielle Erbe der ethnischen Kultur – der Kampf der Katholiken um die religiöse Freiheit, und Obelisk für das Gedenken der Jubiläen, und das begründet am Anfang der Arbeit hervorgehobene Forschungsannahme.

Vytauto Didžiojo universitetas,
Gimnazijos g. 7, LT– 44260, Kaunas

Gauta 2008 07 25

Atiduota spausdinti 2008 11 07
